

اشتر ————— اد
اسکی

نومرو: ۱۳۴

اجتهاد

اداره خانه

ایستانبول . جغال اوغلندہ
اجتہاد ثوی

« Idjtihad » Constantinople

اوردہ بشخی سندہ تأسیسہ

حریت فکریہ یه وانسانلغه خادم

مدیر مرخص : پیامی صفا

۱۲ کانون اول ۱۸۹۱

آبونه

سنه لک : ۲۵۰ غروش

آلتی آیلق : ۱۳۰ »

تلفون : ایستانبول ۸۶۵

نسخہ سی • غروشہ

تورکیا خلقی سوریه نك اعیان و اشرافی آصمادی .
قبول ایتدم، فقط بوجایت لری کیم یایدی ؟ یاپانلر زده ده،
نه اولدی ؟ معلوم تورکیا ! سنی اولدورنلری قوجا غکده
طوندوجه و اونلری نفرت و استکراه ایله آتماق سزین
صالح ماصه سنك باشنه کنديکی و جمعیت اقوام، اعضا سندن
عدا یدرک کیده مه یه جکسین . سر عتله قطع ایتدیکلف
بو بطائت و تردد یولنك متهاسی کرداب تاریخ در .
سن ، ای تورکیا ! سنی زده یه کیدیورسین ؟
مقاله بویله ییتور . براقلم جواخی یکی نسل باقلم
ناصل و یرم جک ؟

سوریه برید

عمانی محیط اجتماعینه :

اجتهاد لارم

انسان برقاسیله ایکی النی قازانوب اوقویوب یازمغه،
ثو یایوب اوطور مایه الله ایجاد ایدوب طایفه باشلا یه لی دن
بری آتی بیک سنه اولیور . هر کونك تاریخ بشر بر جلد
طونار سه (انسانیتك ماجراسی) عنوانی کتاب ایکی اوج
ملیون جلدك بر حکایه تشکیل ایدر . اووخ، بو دنیا لاره
صیغما یان عظمتی (روما) نك هیولائی صیغه لر نده نه آقلى
قاره لی یازیلر، نه قانلی یاشلی چیز کیلر، نه صاحبلی باشلی الهلر،
وار ، نه انفاذ ایدیلر من قانونلار نه اجرا ایدلر مش حکملر
نه جنتلر نه جنایتلر نه مبدلر نه خرایه لر، نه سرایلار نه زندانلار
وار . مزار مزار انسانلار . محرا محرا خرابه لر . کوکوم
کوکوم شرابلار .. ییغین ییغین اوردولار .. آقین آقین
مهاجر تلر وار .

سر خوشلار طاملر، قاتلر حاکملر، تاجرلر مهاجرلر
غالبلر مغلولار . سرایلار زندانلار ، فرمانلر عصیانلار
وار باباسنك قیزی اولادی آلمش قومنك معبودی بریسی
ییمش زنکین مملکتلری بر اردو یاقش .. قازیقلمر بالطه لر .

انسان صاپلا تمش دریلر یله کیمکلر یله دیوار قابلا تمش .. قافله
طاسیله قانلار ایچلمش دستر لرله آدام یچلمش ... آلتون
اوطه لرده اوطور مش ایپك بتاقلارده یات مش قیزیل
شرابلارله صولات مش حکم دارلر وار، باکر قوربانلار یله
اسرا قانلار یله انسان اتی ضیافتلر یله طایتمش دینلر وار .
طاش ، اوق ، بالطه ، قلنج ، صوبا ، صقیم
بوغوم ، ووروم ، یانغین ، باصقین ، بوزغون ، وورغون
صویغون ... کاه چاپو جلیق کاه کوچ ، کاه سردار ، کاه دین
کاه جهاد ، کاه کین ، کاه غضب ، کاه انتقام ای بشریت
زده یه ، زده یه ، نه وار .. نهدن ؟ .. باقارلری چه ویریورم
زلزلر ، طوفانلر ، سیلابلر ، ییلدیرملر ، صالقینلر
اوله تلر ، قیتلقلر ، وبالر ، قتل عاملر وار اووخ ...

ایشته آرتق تکرر باشلایور اساس بو هپسی بو
یازیلر ، الیسه لر ، رنكلر ، دینلر ، انسانلر ، اقلیملر
ده کیشور ، ده کزلر ، قارالر ، اطه لر ، طاعلر ، ده کیشور
و دونیا تمه ادیا دونیور اساس بو ، هپ بو ... و بو کونه
قدر بو .

ای کهنه دنیا نك آتی بیک ییلق اسکی ویکنمق
حکایه لر سی ! بشر بو آتی بیک ییلق حکایه شرنده خیر
ایچون هیچ برشی یامعادی ؟ .. خایر واقعا سور و سور
انسانلری بازار بازار طولاشدیردق صاتمقن واز کچدی
لکن صره صره فابریقه لر انشا ایدرک انسانلر آلمقده
دوام ایتدی . آره ده کی فرق ، برنجیسنده صاتان آلان
وصاتیلان وار دی . ایکنجیسنده یالکز صاتیلان و آلان
اولدی .

بیکلر جه ییلق بو چیلغین وقاجیق مخلوق اک صولك
درت سنه در ده لیردی ، ییقدی ، یاقدی ، چیکنه دی
ووردی ، قیردی و نهایت ایشه بی تاب ییقیددی . بحران
کچور خسته دنیا یواش یواش ایله شیور و کنديسنی
طوبایلور . یکر می میلیونلر مزارک افاده دهشتی اوکنده
هیا کل ماضی برر ده وریلیور ، آبدات اعتقاد برر برر
کوچور سلاسل انقیاد برر بر قیریلیور . نه درون ، ناپولیون

(قهرمان) دهنیلن شایان تحیل آداملار میلیونلرجه بشری ذبح ایدرکن سابقه‌لی دهنیلن آداملار، کندیسنی حقسز یره دوگن بر ضبطیه‌نی اولدورمه‌سی ایشته فضیلت، ایشته جنایت ..

دیندارده نیهلن شایان تقدیس آداملار عادات و عنعنات کبی بی شکل طاش، دمیر، آلتون کبی صلب ماده‌له طاپیرکن (دینسز) دهنیلن شایان تلغین کیمسه‌لرک شراب کبی مواد مایعه‌یه طاپنمی. ایشته عبادت، ایشته کفر.. و ایشته بشرک آئی بیک سنه‌لک مضحکه‌سی ایشته افندیلر! بو او یون بوراده بیتور و پرده‌لر قاپنور. میلیارلرجه بشر عقائد و اعتیاد مخنه‌نک دار و باصیق دیوارلری ایچندن چیقهرق حقیقت و طبیعت میدانلارینک فسیحتلرینه یاییلور. افندیلر گوریورمه‌ک بز بودار دهلیزلردن چیقماق نیتده دکاز. تیاترلورده او یویا قالمش آداملار کبی هر کس چیققدنصکره اوشاقلریمز طرفندن قولزدن طوتولاراق قوغولمادن او یانالم و چیقمنه حاضر لانالم. مدهش بر سیل آغزنده بز اوکا قارش کیمیهلم اقتدایه طاور انالم. حالا اوننجی عصر مهریده یاشایورز حالا کیمیمز قباحی، کیمیمز بالطه‌جی، کیمیمز ابوالسعود افندی کیمیمز کاتب جلی ذهنیق طاشیورز. حقیقی حیاتمزه بر کوشرش اولسه بیله تقلیددن عبارت بو کون پانتخت کی منور بر خلقه مالک اولماسی لازمکن بر یرده بیله یوزده طوقسان طوقوز اطرافمزد. دهنیلن آغیر استبداد دیوارلرندن، ییقیلان اقایم‌دن، مه‌ادیآ ده‌کیشه‌ن اجتماعیات دستورلرندن و حتی حرب ایله صلحک حقیقی معناسندن بختیر حیات معتادیله یشایور.. افندیلر دنیا ده‌کیشیور، افندیلر انسان ده‌کیشیور، افندیلر قانونلار، کتابلار عادتله حکملر، ذوقلر، کدرلر ده‌کیشیور. بز حالا زنکین اولق، غنچکر اولق هوسنده بز نیچون جنایتله قیزیورسکر. افندیلر نیچون محکوم ملتله سرورینه کدر ایدیورسکر نیچون طوبلارک تفنگلرک طوبلاندیغه صلحک و صلاحک عودتنه اغلایورسکر؟

ساردانا پال، قیصر دنیاسی کونشولرک آرقاسنده قالدی، مالکانه وزادکان حکایه‌لری ختامه ایردی. سرخوش بشریت آیلور و یرر بر مصائبی مه‌الکفی کوریور. فلاکت چشمه‌لرندن دماغی طولدورمش ماللرک آغزلرندن بر سلسیل سعادت آقور؛ کتابک و حیواندن غیری بر انسانک حکمران اولاجنی کونلر یا قلاشیور، صوئوق اباطل روزکارلرینک دوندیردینی حقیقت جهودیه‌لری برر برر چوزوله‌رک، اریهرک شمالدن جنوبه مدهش بر چیقله کوچور بونک قارشینسده قطعاً طورولمایه جق و بوکا امکان قالمایه جقدر. رنکارلرک ریاجهالت کسوه‌لریله اورتولن حقه بلوری هیکلی صویولور و انسان بوتون چپلاقلغیله فلاکتلرک قارنندن پاک و شائبه‌دن معرا تکرار طوغیور، بو ییخی خلقت آدمک منگری اولمایاجق و کافری اولغه امکان قالمایه جقدر.

بو ییخی دوغان چوجوغلک اسمنی واشکالی سویلوب اوصافی تعداد ایدم جکم تا که اوکا بیانجی قالمایم.

وسیلله قارش طوراراق چار چار ییقیلما یالم:

آنالاردن معصوم، پاک و چپلاق دوغان عینی آداملار کیمیسی زنکین و کیمیسی فقیر اسملرینی آلیور. بریسی طوبراق ییهن دیکری آلتون ییهن باشقه چشید برر حیوان اولور. فضیلتله شریرک ذکا ایله بلاهت، خیر ایله شر زنکینلکه فقیرلک هب عینی مشیمه‌دن طوغیور؛ دیمکه بونلار بو مجموعه اضداد بریرینک قارداشی اولور. زمان اولور که انسان بر برله بوغوشان بر برینی ییهن بر حیوان شکلی آلیور. مکتبلرله محبسله یان یانه اوطورمش معبدلرله میکده‌لر یان یانه قورولمش در. حقیقته فضیلتی ده جنایتی ده بز طوغوریورز.

(زنکین) دهنیلن حائر احترام آداملار مال عمومی اولان دنیانک کوکسندن حتی کندیلرینه لازم اولانندن ماعدالرینی بیله چالارکن، (فقیر) دهنیلن طعمه دشنام انام آداملارک اوله‌مک ایچون برلقمه اکم چالماسی... ایشته فضیلت، ایشته جنایت.

غارسون ، برقدح !

— گمی دو موپاسان —

بو آقشام او بیراخانه یه نیچون کیردم؟ بن ده بیامیورم .
هوا صوغوقدی . اینجه بریاغمور ، عادتا برصو توزی
اوچبور ، هوا غازلرینی یارلاق بر سیس ایله اورتیور ،
جاده لرك ایصلاق چامورلرینی ، کچنلرك کیرلی آیاقلرینی
آیدینلاتان مغازه لر اوکنده کی ایشیققلاره قالدیرملری
بارلاتیوردی .

بریره کیتمیوردم . یمکدن ضوکر ابراز دولاشمق
اوزره چیقمشدم . « قیده دی لیونه » یی « وبویهن »
سوقاغنی کچدم . بردن بره یاریسنه قدر دولو بر بیراخانه
کوردم . هیچ بر فکره تابع اولمقسزین کیردم .
صوصامامشدم .

کوزلرمله بک صیقیشامش بولونه جغم بریر آردم .
و بکا اختیار کورون ، کومور کی سیاه ایکی غروش
قیمتده بر پیو ایچن بر آدمک یاننده اوتوردم . اوکنده
بولونان آلتی ویاخود سکز قدر بوش قدح شیمدی به
قدر ایچمش اولدینی بیرانک مفدارینی کوستریوردی .
قومشومی تدقیق ایتمیوردم . چونکه ایلاک نظرده بیرا
مفتونی بر آدم ، صباحیلین بیراخانه آچیلیرکن کلوب
قابانیرکن کیدن دائمی مداملرندن بریسی اوله رق
کورمیشیم . پیسیدی . باشک ته په سنده کیلر دوکولمش
ایکن ، یانلردن صارقان بیاض ایله سیاه قاریشیق صاچلری
ره دنفوتنک یاقه سنه قدر اوزایورلردی . بک کمتش
اولان البسه سی ، وقیله ، قازنی بویوک ایکن یاییلمش
کبی دورییوردی . پاتولونک بوللقدن طوتمادینی
واون آدیم آتقدن صوکر مطلق دوزه لکم وچکمک
مجبوریتنده اولدینی کورولیوردی . یه لک کیمشمی ایدی؟
هله بوتینلری بنی عادتا مایوس ایتدی . اوتوسی بوزولمش
قوللقلری ایسه طیرناقلری کبی سیم سیاه ایدی .

نهمون روستان

- ترجمه حالی صوک صحیفه ده -

بونلارک هیچ بریسنی بیلمه دن یاپیورسکیز؟ ظن
ایدیورسکیز که قاغنی آرابه سیله طیاره عسکرلکه
آنگاریا پادشاهله دیلنجی ، اسارت له امارت غنا ایله
شهادت زتکین لکه فقیرلک رومقله ارمنیلک حاکم لکه
محکوملق ، حرب ایله صالح ، حیه ایله احتکار ، فضیلت له
جنایت انسانلاره ازلدن مغدوردر وانسان بوکا محکومدر .
خایر افندیلر بوقدر تضاد ایچنده یشاناماز آتشله صو ،
صوغوقله صیجاق یان یانه طوراماز بونلارهر حالده بریرینه
قلب اولاراق بری دیکرینه رام اولاراق بری دیکرینی
یوتاراق ویاییه رک محقق برشکل واحد میدان چیقاققدر
وایشته دنیانک شمدی پشنده قوشدینی غایه ودنیانک تقلیده
اوزندنکی شکل بن بوشکلی بتون بیوک پورغونلقلره ،
مانعه لره وبلکه ممانعتلره رغماً برر برر شرح ایده جگم .
و آجیق بر لسانله اجتهادی آشیلایاجم ... باقی قبول
وآتابع والا فلا

نجاتی کمال